

КАК СЕ УЧИ ИСТОРИЯ

Знаех, че ще бъде един ден учителка, още от съвсем малка. Може би защото майка ми беше учителка, може би защото ме учеха добри учители или просто си го нося кодирано вътре в сърцето още със зачатие. Тъй ми го е дал Господ, както и дарбата да обичам. Много обич съм срещнала в живота си, но и много отхвърляне и безпричинна омраза. Сега разбирам колко е лесно за обикновения учител да обича послушните, тези, които го гледат в очите и чакат всяка негова дума, и колко е трудно да обича непокорните и тези, на които все „нещо им щуква в главата“.

Аз бях такова дете – все нещо ми щукваше в главата и докато бръмне... съм го направила. А както децата са различни, така и учителите. Едни са търпеливи и внимателни, други са буйни и увличат децата със себе си, трети са спрехави и докачливи... Едни искат да се харесат на директора, други – на определени родители, трети просто обичат да се престарават, а има и такива, които са си УЧИТЕЛИ и са такива, защото не могат да бъдат друго. Те до смъртта си учат другите, защото учителят е единственото същество, което трупа имане от знание – за да го раздаде. Не го ли раздаде – празен е животът му. И още нещо – не може да спре да обича. Дори след хиляди разочарования, обиди, непризнателност и злини той пак обича, защото друго не умее. Не му е дадено.

Такива учители срещам в живота си. А между тях имаше един, който беше необичайно любим и е невъзможно да бъде забравен.

Беше едър мъж – някъде около шестдесетте, усмихнат благо, когото не можеше да чуеш да произнесе излишна дума. Самата му осанка внушаваше респект. Не че нямаше палавници между нас, щури хора има по всяко време, но плътният тембър, точните думи и вътрешното му достойнство усмиряваха и най-буйните.

Това беше много отдавна и затова го наричахме „другарят Димитров“. Преподаваше история. Може би „преподаваше“ не е най-точната дума – той ни потапяше в историята и ни караше да я изживеем. Вълнуваше ни с всеки миг от миналото на народите, а най-вече ни караше да пресеем миговете и да търсим причините за възходите и паденията на собствения ни народ. Още тогава разбрах защо са верни думите, че „всеки народ заслужава своята история“ и че „подарената свобода не ни освобождава от робството в душите ни“. Един народ трябва да узрее за собствената си свобода – иначе настават анархия и хаос.

Той беше бащински ласкав и се смееше искрено на шуротиите ни. Всеки път, щом някой рожденик подадеше кутията с бонбони, той я прибираще цялата, а след часа непокътната я връщаше. Това беше вид шега, но помня колко тежко се почувствах, когато ми казаха, че е болен и не му разрешават да яде сладко. Искане ми се непременно някой от нас да стане лекар и да го излекува. Иначе просто не беше частно.

И все пак какъв учител е бил, ще разберете от следната случка. Когато синът ми в 6. клас от мързел остана на изпит по история, разбрах, че под учебника редовно има книги – игри (по това време електронните игри ги нямаше даже и в научната фантастика)! Ядосах се много, оставаше му само една вечер учене и на сутринта беше на изпит. Затова съвсем домашно-педагогично за своето време го отупах и седнах все

пак да му помогна. Спомних си уроците на другаря Димитров. Нарисувах му в тетрадката, както той ни рисуваше на дъската, битките при Ахелой, Клокотница, почти като в театрален етюд се опитах да му представя събитията. Когато свърших, беше вече утро и синът ми замина.

По време на изпита поискал тебешир, защото единият от въпросите бил точно за битката при Ахелой. Учудили се колегите от комисията, но директорът настоял и моят палавник им нарисувал и разказал, както го е чул от мен.

– Вие ли, госпожо ..., сте преподавали на децата с такива подробности? – попитал накрая директорът.

– Не съм, господин директор, не знам откъде е чел ученикът – смаяно отговорила учителката.

– Мама тази нощ ми разказа всичко – заявил гордо синът. – Техният учител по история им показвал така битките. Е, сега и аз ги знам!

– Е, това бяха учителите едно време – въздъхнал директорът и му написал петица.

Оттогава синът ми обича историята и е особено чувствителен на тема българското и любовта към Родината.

С годините някои от моите съученици наистина станаха лекари, но така и не успяха да излекуват другаря Димитров. Той замина на едно по-добро място, защото беше вярващ човек – истински християнин. Остана усмивката му, която свети в спомените ми за този тих и велик човек. Защото хората са велики не само когато знаят за тях, когато са (така да се каже) популярни, а и тогава, когато живеят кротко и почти незабележимо, но оставят трайна следа в сърцата на тези след тях – въпреки разстоянието на годините, въпреки злините в света и въпреки характера на времето.

Веселка Кюкова